

Sylabus kurzu: *Speciální pedagogika*

Výchozí úroveň studentů:

- středoškolská úroveň znalosti pedagogiky, psychologie a sociologie
- obecné studijní předpoklady

Cílová úroveň studentů:

- znalost pedagogiky ve vztahu k člověku s postižením a jeho potřebami
- znalost vývoje jednotlivých podoborů speciální pedagogiky
- současný systém škol a zařízení určené pro vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR
- znalost dějin psychologie, znalost obecné sociologie
- připravenost na testy studijních předpokladů (TSP MU, TOSP UK)

Doporučená literatura:

- RENOTIÉROVÁ, M.: LUDÍKOVÁ L.: *Speciální pedagogika*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 290 s. ISBN 80-244-0646-2.
- VÁGNEROVÁ M.: *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vydání Praha: Portál, 1999. 444 s. ISBN 80-7178-214-9.
- VÍTKOVÁ, M. a kol.: *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. 181 s. ISBN 80-85931-51-6.
- GILLERNOVÁ, I.: *Slovník základních pojmů z psychologie*. Fortuna, Praha 1999
- HELLAS, Z.: *Psychologie pro střední školy*. Fortuna, Praha 1995
- ATKINSONOVÁ, R. L. a kol.: *Psychologie*. Victoria Publishing, Praha 1995, 2. vydání Portál, Praha 1997
- HUNT, M.: *Dějiny psychologie*. Portál, Praha 2000
- NAKONEČNÝ, M.: *Psychologie osobnosti*. Academia, Praha 1995
- NAKONEČNÝ, M.: *Lexikon psychologie*. Vodnář, Praha 1995
- VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie*. Karolinum, Praha 1997
- LANGMAIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: *Vývojová psychologie*. Portál, Praha
- VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I.: *Sociální psychologie*, Portál, Praha
- DRÁPELA, V. J.: *Přehled teorií osobnosti*. Portál, Praha 1997
- ŘÍČAN, P.: *Psychologie osobnosti*. Orbis, Praha 1992
- ŘÍČAN, P., KREJČÍŘOVÁ, D.: *Dětská klinická psychologie*, Portál, Praha
- BAUMAN, Z.: *Myslet sociologicky: Netradiční uvedení do sociologie*. Praha, Slon 1996
- BERGER P.L.: *Pozvání do sociologie*. Praha, FMO 1991
- GIDDENS, A.: *Sociologie*. Praha, Argo 1999
- HAVLÍK, R.: *Úvod do sociologie*. Praha UK 1993
- KELLER, J.: *Úvod do sociologie*. Praha, Slon 1991
- PETRUSEK, M.: *Sociologie*. Praha, SPN 1991
- Sociologické školy, směry, paradigmata. Praha, Slon 1994
- Velký sociologický slovník. Praha 1996

- Caha, P., Kouřilová, S. (2008). Testy studijních předpokladů a logika. Praha: Fragment.
- Mandellová, M. (2000). Logické hádanky a jak je řešit. Praha: Portál.
- Mrázek, F. (1997). Inteligenční a psychologické testy. Horšovský Týn: Jiří Křiška.
- Siewert, H. H. (1996). Testy inteligence. Praha: Ikar.
- Kodrlová, I. (2007). Příprava na testy studijních předpokladů. Praha: Fragment.

Obsah kurzu:

- specifická pedagogická disciplína
- bio-psycho-sociální model fungování člověka se zvláštními vzdělávacími potřebami
- orientace v základní literatuře
- zažití speciálně-pedagogických pojmů do povědomí, přepojení a uložení odborných výrazů do paměti

Plán výuky:

1. Speciální pedagogika – výběr z těchto témat:

1. Konstituování a rozvoj speciální pedagogiky jako vědního oboru.
2. Člověk s postižením a jeho speciální potřeby s důrazem na cílové skupiny speciální pedagogiky. Speciální vzdělávací potřeby – terminologické vymezení.
3. Nové trendy uplatňující se ve vyrovnání příležitostí osob se zdravotním postižením.
4. Vývoj jednotlivých podoborů speciální pedagogiky a jejich charakteristika:
5. Sppg osob se zrakovým postižením,
6. Sppg osob s řečovým postižením,
7. Sppg osob se sluchovým postižením,
8. Sppg osob s mentálním postižením,
9. Sppg osob s tělesným postižením,
10. Sppg osob s poruchami chování.
11. Obecné a individuální aspekty vyrovnávání se s postižením. Styly výchovného působení.
12. Právní vědomí, zákonodárství a člověk se znevýhodněním s důrazem na vývoj norem týkajících se výchovy, vzdělávání a sociální péče.
13. Neziskový sektor. Historie a rozvoj neziskového sektoru po roce 1989.
14. Vznik, vývoj a současný systém škol a zařízení určených pro vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR. Integrovaní modely v českém vzdělávacím systému.
15. Příprava osob se speciálními vzdělávacími potřebami na povolání a možnosti uplatnění na trhu práce.
16. Osobnost speciálního pedagoga.

2. Psychologie a sociologie

17. Dějiny psychologie.
18. Obecná psychologie. Psychologie osobnosti. Popis struktury a dynamiky osobnosti.
19. Sociální psychologie. Osobnost jedince v sociálním kontextu. Vývojová psychologie. Vývoj lidské psychiky od prenatálního období po stáří.
20. Pedagogická psychologie. Učení. Paměť. Motivace.
21. Úvod do dějin sociologie
22. Hlavní osobnosti sociologie.

23. Základní pojmy obecné sociologie. Co je sociologie. Sociální skupiny. Socializace. Sociální role. Společnost. Sociální nerovnost, sociální stratifikace. Sociální kontrola. Sociální deviace, anomie.

3. Testy studijních předpokladů – především formou tréninku na testy MU i UK

- 24. Verbální a neverbální myšlení
- 25. Analytické myšlení
- 26. Numerické myšlení
- 27. Logika a představivost
- 28. Pamětné učení

4. Ukončení kurzu, shrnutí, přijímačky nanečisto

Důležité!!!!

Lektor může u některých témat doporučit samostudium. Je tím míněno doporučení a upozornění na témata, jejichž studium může být užitečné při vykonávání přijímací zkoušky. Informačními a literárními zdroji jsou v tomto případě seznamy publikací uvedené v doporučené literatuře.